

[...] jak to jest, że urodzeni z chaosu, nie możemy nigdy z nim się zetknąć, zaledwie spojrzymy, a już pod naszym spojrzeniem rodzi się porządek... i kształt.

Witold Gombrowicz, Kosmos

Wystąpienie ryzyka destabilizacji klimatu oznacza konieczność radykalnego przededefiniowania tradycyjnego pojęcia natury/przyrody. Nie ma powrotu do rozumienia przyrody jako danego z góry i stabilnego tła ludzkich działań. Nie jest już ona neutralna, ale nabiera wymiaru politycznego i aksjologicznego.

Ewa Bińczyk, Epoka człowieka

**World
Wetlands Day**
2 February 2023

It's time for wetland restoration

Wydarzenie, na które Cię zapraszamy, rozgrywa się na kilku planach. Nazwaliśmy je „wystawą”, ponieważ językiem, którym chcemy w tym przypadku przemawiać, są obrazy.

Plan pierwszy to sala wystawowa Muzeum Wisły w Wyszogrodzie. Przedstawiamy tu 15 zimowych fotografii zrobionych w ciągu kilku ostatnich lat nad Wisłą, w okolicach Wyszogrodu, Kępy Polskiej i Płocka. To obrazy z przeszłości.

Plan drugi znajdziesz poza salą, podchodząc do okna. Ujrzysz szeroką panoramę rzeki, takiej, jaką jest w tym konkretnym momencie. To obraz chwili. Możliwe, że na rzece nie odnajdziesz niczego podobnego do przedstawień na fotografiach.

Chcielibyśmy, żeby kolejnym planem została Twoja wyobraźnia, odszukująca dwa poprzednie plany na mapie światowego kryzysu klimatycznego. Nie ma bowiem wątpliwości, że przyczyn tego, co pokazujemy na dwóch pierwszych planach, należy szukać w globalnym ociepleniu. Sprawy wydają się zmierzać właśnie ku temu, co tu pokazujemy: pokrywa lodowa na Wiśle będzie niezwykłym wydarzeniem, a sale muzealne staną się naturalnym miejscem prezentowania zjawisk lodowych.

Podpisanie przed 52 laty Konwencji Ramsarskiej było jednym z pierwszych sygnałów, że sprawy idą w niewłaściwym kierunku. Uwagę skupiły wtedy na sobie skutki niepoahamowanej antropopresji, realizowanej przez wielkie projekty modernizacyjne prowadzone w obrębie naturalnych systemów wodnych: drastyczne zakłócenie równowagi środowiska naturalnego oraz zanikanie ludzkich aktywności i całych kultur, które dziś nazwalibyśmy „zrównoważonymi”.

Skutki obecnego globalnego kryzysu, którego podstawową przyczyną jest przemysłowa i konsumpcyjna emisja gazów cieplarnianych, to już wizja katastroficzna. Nie zapominajmy jednak o mokradłach, ponieważ żadnego zagadnienia nie da się z owej wizji wyizolować. Wisła, a szczególnie jej najcenniejszy odcinek zwany Kampinoską Doliną Wisły, wciąż należy do kurczącej się rodziny obszarów o międzynarodowym znaczeniu dla bioróżnorodności i mających wciąż zdolność utrzymywania wewnętrznej równowagi. Zastanówmy się, w jaki sposób możemy jej w tym dalej pomagać.

Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Badawczych i Konserwatorskich
Muzeum Wisły Środkowej i Ziemi Wyszogrodzkiej

Autorzy fotografii: Wojciech Holnicki-Szulc, Mikołaj Grzeszczuk, Grzegorz Piaskowski.

Kurator wystawy: Wojciech Bagiński